

15.7.2020

Valtiovarainministeriö

Viite Lausuntopyyntönnö 16.6.2020

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain liitteen muuttamisesta

Valtiovarainministeriö on 16.6.2020 pyytänyt lausuntoa nestemäisten polttoaineiden valmisteverotuksen muuttamista koskevasta hallituksen esityksen luonnoksesta. Ympäristöministeriö esittää asiasta lausuntonaan seuraavaa.

Hallitusohjelman mukaan valmistellaan hallituksen ilmastopolitiikan tavoitteita palvelemaan kestävästi verotuksen tiekartta. Nyt käsiteltävänä oleva esitys kuuluu tähän kokonaisuuteen ja sitä koskevat linjaukset tehtiin budjettiriihessä syyskuussa 2019. Kyse on parafiinisen dieselöljyn verotuen porrastetusta poistosta. Esitys liittyy myös pyrkimykseen poistaa ympäristön kannalta haitallisia yritystukia. Budjettiriihen 2019 linjausten mukaan kyseinen verotuen poisto vähentää näitä yritystukia 120 M€ vuodessa. Veroalennus on tällä hetkellä viisi senttiä litralta. Esityksen mukaan veroalennuksen poisto koskisi sekä fossiilista että uusiutuvaa dieselöljyä. Tuen pääpaino on kuitenkin fossiilisen dieselöljyn puolella.

Veroalennuksen perusteena on dieselöljyn aiheuttamat lähipäästöt eli lähinnä typpioksidin ja hiukkaspäästöt. Parafiinisen dieselöljyn aiheuttamat lähipäästöt ovat polttoaineen koostumuksen takia olleet selvästi alhaisemmat kuin peruslaatuilla dieselöljyllä. Ajoneuvoteknologisen kehityksen ja tiukkenevien puhdistusvaatimusten seurauksena parafiinisen dieselöljyyn liittyvät hyödyt päästönäkökulmasta ovat vähitellen supistuneet. Parafiiniselle dieselöljylle myönnetty verotuki ei perustu polttoaineen hiilisisältöön tai sen aiheuttamiin hiilidioksidipäästöihin. Polttoaineiden hiilidioksidipäästöt otetaan huomioon hiilisisältöön perustavan verokomponentin avulla. Parafiiniselle dieselöljylle myönnetyn verotuen tavoitteena ei myöskään ole uusiutuvien polttoaineiden edistäminen. Uusiutuvien polttoaineiden jakeluvelvoite on ensisijainen ohjauskeino sen tavoitteen osalta.

Hallituksen esitysluonnoksen mukaan verotuen poiston ympäristövaikutukset jäisivät pieniksi. Luonnoksessa todetaan, että vaikutukset lähipäästöihin jäisivät vähäisiksi. Perusteluna tälle arviolta esitetään tekninen kehitys, pakokaasuvaatimusten kiristyminen sekä suoritteiden jakautuminen taajamien ja haja-asutusalueiden välille. Vaikutukset hiilidioksidipäästöihin jäisivät myös esitetyn arvion mukaan pieniksi. Niiden osalta esitetään myös numeerisia arvioita perustuen hintajoustotietoihin. Syy hiilidioksidipäästöjen pieneen vähenemiseen on dieselöljyn hinnannousu verotuen poiston seurauksena. Hinnannousun suuruutta on kuitenkin ollut esityksen mukaan vaikea arvioida. Päästöarvioihin liittyy tämänkin vuoksi epävarmuutta.

Epävarmuutta näyttäisi liittyvän myös siihen kuinka laajasti parafiininen fossiilinen dieselöljy tuen poistamisen jälkeen korvautuu peruslaatuilla fossiilisella dieselöljyllä. Lähipäästöjen kannalta tällä tekijällä voi olla myös jonkin verran vaikutusta ainakin lyhyellä aikavälillä.

Esitysluonnoksessa lähipäästöalennuksen ympäristövaikutuksia on tarkasteltu nykytilan arvioinnin osana (luku 2.3.1). Ainakin osan tästä tarkastelusta voisi sijoittaa myös ympäristövaikutusten arvioinnin alle. Ympäristöministeriön käsityksen mukaan erityisesti vaikutukset lähipäästökehitykseen voisi esittää nykyistä perusteellisemmin.

ympäristövaikutusarvioinnin yhteydessä. Lähipäästöhyödyn esittäminen paitsi rahassa arvioituna myös päästövaikutuksena olisi myös toivottavaa. Kilometri- tai litrakohtaisen hyödyn ohella vaikutuksen voisi esittää myös kokonaissummana. Tärkeä huomio olisi lisäksi se, että parafiinisen dieselöljyn tuoma päästöhyöty on ensisijaisesti saatu raskaiden ajoneuvojen pienempien hiukkaspäästöjen muodossa. Tämä hyöty on vähitellen supistunut päästövaatimusten eli kaluston euronormien kiristyessä.

Yleisesti ottaen ympäristöministeriö pitää esitysluonnosta hyvin valmisteltuna ja kannatettavana.

Kansliapäällikön sijaisena,
tieto- ja viestintäjohtaja

Jussi Salmi

Ympäristöneuvos

Magnus Cederlöf